

REDACȚIUNEA,
Administrația și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 228.
Scrisorile petrecătoare nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se returnează.
Inserate
se primesc la Administrația
Brașov și în următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
cu Viena la M. Duker Nachf.,
Max. Augenthaler & Emorie Les-
zer, Heinrich Schalek, A. O-
pelt Nachf., Anton Orpelt.
în Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
pold (VII. Keresbet-körut)
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o săptămână 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifă și învo-
ială. — RECLAME pe pagină
1-4 o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungari.
Pe un an 24 cor., pe șase
luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
Nr. 1 de Duminecă 4 cor. pe s.
Pentru România și străinătate.
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
Nr. 1 de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
cile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrația, Piața mare
târgul Inului Nr. 30. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 88.

Brașov, Joi 23 Aprilie (6 Mai)

1909.

Din cauza sfintei sărbători de mâne, Joi,
ziarul nu va apare până Vineri sara.

Corb la corb nu scoate ochii.

Tocmai în ajunul sosirii Majes-
tății sale Sale la Budapesta s'a ac-
centuat în mod vizibil antagonizmul
cel mare dintre partidul independist
și celelalte partide ale coalitiei și s'a
învederat, că nu cestiunea de pro-
gram și de principii este, care face ca
cele două tabere dela 1848 și 1867
să-și stea azi față în față ca inimi,
ci numai și numai pofta nemăsurată
și nemărginită de a ajunge la putere.
E mare și puternic cu deosebire in-
tre independiști curentul de-a se se-
para cele două tabere, ce au conlu-
crat până acum sub egida coalitiei,
pe când cei din partidul constituțio-
nal și popular s'ar mulțumi să conti-
nue regimul coalitiei sub o nouă firmă.

Aceasta e situațiunea în sâmul
majorității. Pentru desnodământul cri-
zei însă mai e de lipsă învoirea și
concursul coroanei, ba acesta e cel
mai decizător. Atârnă deci mai mult
de-a atitudinea ce o va lua coroana.
Se va învoi ea oare c'un cabinet com-
pus numai din partidul independist,
ori nu? De pe acum se prevede
că Majestatea Sa n'are de cuget a
da exclusiv în mâna partidului inde-
pendist frânele guvernului.

O telegramă ce o primește „N.
Fr. Pr.“ dela corespondentul său din
Budapesta, de regulă foarte bine in-
format, dă o lămurire interesantă în
privința aceasta, spunând, că în de-
cursul audiențelor politicianilor ma-
ghiari, Majestatea Sa le va da să cu-
noască în mod lămurit, că nu e în
pozițiune de a preda afacerile sin-
gur numai partidului independist și
că ar preferi mai bine, să se facă
noua alegeri, ca țara să-și poată ma-
nifesta voința ei („voința țării“ — Red.).
Aceasta firește ar conveni mai bine
partidelor cu programul dela 1867,
câci ele par a fi de firma credință, că
nouă alegeri n'ar mai da un rezul-
tat așa de favorabil pentru kossuthiști
ca la 1906, mai ales fiind conduse
de 67-iști, căci se afirmă totodată, că
Majestatea Sa numai unui cabinet for-
mat din partidele dela 1867 i-ar da
disolvarea dietei și conducerea noue-
lor alegeri.

Pentru moment discuțiunea po-
litică se învârtă în jurul vorbirii fai-
mosului Geza Polonyi, care a avut de
scop, ca tocmai în presara sosirii Mo-
narchului la Budapesta să răscolească
toate patimile, prezentând un fel de
program de soluțiune, ce s'ar fi ti-
cluit în sâmul independiștilor cu con-
cursul activ și direct al lui Wekerle.
Cunoaștem punctele acestui program.
Polonyi, un politician de altfel foarte
dibaciu, care a conluerat în mod în-
semnat și la încheierea pactului dela
1906 între coroană și coalitie, ar dori
să figureze și la încheierea noului
pact, pe care așa de bucuros ar voi
să-l încheie independiștii cu coroana.
E vorba de aflarea unei formule de
guvernământ, care să facă cu putință

numirea unui cabinet compus numai
din independiști, însă având în frunte
pe Wekerle, care în cazul acesta, după
părerea lui Polonyi, ar fi gata să
treacă cu totul în tabăra independistă.

Polonyi a vorbit, ca și când ar
fi avut însărcinarea dela Wekerle să
facă, în contradicție cu Andrassy și
partizanii săi, propagandă pentru o
soluțiune ca cea amintită. Cu câteva
zile mai înainte Wekerle a avut în
adevăr o convorbire de două ore în-
tregi cu Polonyi, de aceea i-s'a zis lui
Polonyi și „impresario lui Wekerle“.

Lumea a început să fie foarte
nedumerită în ce privește atitudinea
lui Wekerle, așa că acesta s'a grăbit,
cum vom vedea mai jos, să desmintă
cele afirmate de Polonyi și să se
declare solidar cu Andrassy din a
cărui partid face parte. Sunt foarte
semnificative declarațiile ce le-a pro-
vocat Polonyi din partea lui We-
kerle ba și din a lui Iusth în ce pri-
vește pretinsa lor nemulțămire cu
votul plural din reforma electorală a
lui Andrassy. Și unul și altul au mă-
rurisit că nu sunt contrarii votului
plural, și au dovedit astfel din nou,
că corb la corb nu-și scoate ochii.

O nouă îndrumare economică?

III.

Ceva despre localități și local-
nici. Deși autorul este un mare
admirator al faptelor și tradițiilor
străbune, totuși se pare un *anachro-
nism* ca în epoca democratizării so-
cietății în toate țările și statele,
tocmai noi Români umiliți de se-
culi să umblăm după boierie și să
părăduim cu titluri nobilitare, noi cei
mai săraci și mai ponegriți dintre
toți Români, a căror boierie de viță
au umblat până bine de curând în-
ciși cu curmeișii de teiu — pe când
România a desființat toate titlurile
și în toate statele democrația a ocu-
pat cele mai multe demnități în stat.
Credeam că în Maramureș, unde po-
porul nostru era mai conservativ
și ține mai mult la privilegiile sale
și titlurile de nobleță păstrate cu
sfinteție, va sta poporul nostru
român mai bine materialicește și nu-
mai Rutenii de acolo se găsesc în
mare mizerie, de care s'a alarmat
până și guvernul unguresc. Când colo
un localnic ne desvălește în coloa-
nele „Gazetei“, fără să dea cineva o
desmintește, că tocmai nobilii români
de acolo au ajuns în cea mai neagră
mizerie decât ori când, și ori unde,
și dâșii au pierdut munții frumoși
în cele 2—3 decenii din urmă. Pen-
tru dâșii a ajuns azi a fi vitală
chestiunea *ținerii caprelor*. Din munții
lor falnici unde crește 70—80% din
masiv falnicul molift și pădurile re-
prezentă valori nemai pomenite, ei au
ajuns cu toții la *sapă de lemn* sub
ochii conducătorilor băncilor noastre
românești; de aceea chestiunea *ține-
rii caprelor* este azi chestie vitală
pentru dâșii, iar pentru poporul ro-
mân în patria romantică a lui Dragoș
chestiunea să mai fie pe viitor Români

ori nu?! Causa? Fiindcă câțiva *pa-
trioți și naționaliști* infocați totodată,
ca conducători ai lor și în adminis-
trația județeană, cari erau chemați în
prima linie de a veghea asupra con-
servației intacte a averilor strămo-
șești, — i-au deposedat în masă
luându-le munții pe prețuri derisorii,
ori că s'au făcut coadă la topor și
le-au înlesnit Jidanilor din Galiția de
a se furișa între *Domniile munților*, și
vechii apărători ai lor de secole au
ajuns la traistă în băț și să caute
lumea cât e de largă.

Oare băncile noastre românești
din apropiere și depărtare sau „Sol-
daritatea băncilor române“ să nu poată
sări în ajutorul poporului nostru
de acolo, deschizându-i credite sufi-
ciente și înlesnindu-i fiecăruia să-și
cumpere bune *vaci de lapte*, nu ca-
pre, și ajutându-i la înființarea și in-
chirierea de bune *pășuni de munte*
după exemplul dat de stat ca ajutor
Rutenilor, descurcându-le munții in-
călcați și cutropiți de streini, și pe
lângă o dobândă modică și cu amor-
tissement, să-le lase loc ca să crească
iarăși falnicul molift, a cărui preț și
căutare sporește din an în an?!

Să trecem acum în celalalt colț
de țară al României pur și com-
pact, la boierii de pe Țara Oltului.
Tot pământul de cultură și pădurile
96% sunt în stăpânirea alor noștri.
Numai rău nu stau materialicește.
Fostii boieri și privilegiați erau cei
mai mulți boieri de viță, dar *vărari*
de meserie și ocupațiune, și jumătate
din Ardeal (fundus regius) îl aprovisiona
ei cu varul produs de ei sute de
ani; și alte bogății nestimate sunt în
dealurile lor și sute de mii de cai
putere în cursurile iuți de apă ale
lor le stau tuturor la dispoziție. S'au
înființat din *sudoarea opincei* pe Țara
Oltului peste 20 de bănci românești,
și totuși fostii din neam în neam
vărari, nici un singur *cupitor de var*
industrial nu au înființat, nici un sin-
gur fereștrău sistematic sau moară
artistică ori întreprindere de exploa-
tarea pădurilor ori de exportul fruc-
telor — dar bănci, bănci și iarăși
bănci se înființează mereu și fiecare
sat nevoiaș își va avea în curând
bancă proprie. Au șosele bune, au
trenul în întreg comitatul și nici o
singură întreprindere industrială ori
comercială românească nu există, ba
de 3 ori s'a putut desbate în aduna-
rea municipală a comitatului, dacă
prin pădurile comunale dela Șinca ve-
che metru cubic de lemn de brad
vândut cu 15 cr. este a se calcula
lemnul brut din picioare, sau lemnul
fasonat gata!

Comuna Veneția de jos oferă
lemnul de fag acum cu o coroană
metru cubic, iar în pădurile erariale
dimprejur este 80 la sută stejar pe-
dunculat. Și pe când în toate statele pă-
durile de stejar s'au redus conzidera-
bil, iar lemnul de muncă a crescut
enorm în valoare de se vinde astăzi
lemnul de stejar din pădure cu
50—60 coroane, totuși nici un sin-
gur primar ori notar comunal de ai
noștri nu și-a luat greua sarcină să

adune toamna câțiva saci de ghindă
și să o pună toamna ori primăvara
în pădurile puțin productive de fag
ori devastate, pentru a le da o va-
loare mai mare pe seama genera-
țiilor viitoare, ci așteaptă să le
facă aceasta silvicultorii străini de
neamul nostru.

Oare aceste toate le vor putea
schimba nouăle institute de bani con-
fessionale și să dea altă direcție dela
centru? Apoi tot ele să mai înființeze și
intretină *școale profesionale, și în-
ființeze societăți în comandită de ex-
port și import* și să le supravegheze
de aproape, și să le mai rămână și
fonduri disponibile, ca să ajutoreze
biserici, școale și alte scopuri națio-
nale și culturale!

Vom vedea și minunea aceasta!

Ion de pe Văcărea.

Wekerle și Polonyi.

Cuprinsul vorbirii lui Polonyi a for-
mat obiect de discuțiune viuă îndeosebi
în clubul partidului constituțional, în care
s'a dat expresiune așteptării, că Wekerle
va desminti pe Polonyi și îl va face să
enuțe din nou solidaritatea sa cu An-
drassy. Wekerle s'a și grăbit a se recti-
fica într'un interview acordat unui redac-
tor al ziarului „B. Hirlap“.

Asupra celor mai multe părți din
vorbirea dep. Polonyi — zice Wekerle —
n'am avut în genere cu dânsul vre-un
schimb de vederi. Am vorbit cu el — ce-
i drept — despre plățile în bani gata, des-
pre linia vamală interioară între Ungaria
și Austria, despre concesiunile militare
— a căror acordare le-am tras însă la in-
doială — și despre reforma electorală.
Constat însă, că n'am criticat atitudinea
partidului constituțional nici a contelui
Andrassy, nici n'am făcut în genere de-
clarațiuni, din cari s'ar putea conchide, că
eu ași dori să rămân prim-ministru sau
că ași dori să iau asupra mea constituțio-
narea noului guvern în fruntea partidului
independist.

În continuare Wekerle i-si expune
păreriile sale asupra cestiunilor pendente
și accentuează îndeosebi, că în ce privește
votul universal, trebuie ținute în vedere,
„scopurile mari naționale“, cari au să ga-
ranteze puterea morală a națiunii, des-
voltarea ei istorică și susținerea hegem-
niei maghiare. Întreg guvernul ungar a
considerat *votul plural* drept una din
aceste *garanțe*. În privința aceasta
întreg cabinetul a fost *solidar*. Iar ce-
lor, cari se nizuiesc a provoca între mine
și Andrassy deosebiri de vederi, le declar
că între noi solidaritatea politică n'a fost,
până acum turburată și sper, că nici pe
viitor nu se va întâmpla așa ceva.

Sunt interesante comentariile, ce le
fac ziarele maghiare asupra incidentului
provocat de Polonyi. „Az Ujság“ crede că
Wekerle a voit să aducă la cunoștința
lumei, că e gata să se pună în fruntea
unui cabinet compus din membrii parti-
dului independist. „Pesti Napló“ spune că
opinia publică e convinsă, că actualul sis-
tem, de a jertfi fiecare principiu și fiecare
părere în schimb pentru obținerea puterii
de guvernare, va rămânea încă mult timp
în vigoare.

Ziarul lui Kossuth „Budapest“ scrie
următoarele: Majoritatea trebuie să aducă
principiile ei în consonanță cu ceea ce e
posibil (?) Mai departe se impune, ca voința
Regelui să nu stea în contrast cu aceste
principii de partid. După părerea noastră,
voința Regelui are o foarte mare putere,
prin urmare partidul trebuie să caute să

vite orice conflict. De sine înțeles mo- derarea partidului își are marginile ei. Kossuth nu va lua, numai de dragul pu- terii, asupra și lucruri, cari s'ar opune pos- tulatelor partidului independist ungar. »*Al- kolmany*» nu și poate explica, cum de Po- lonyi poate să țină vorbiri inspirate de Wekerle. »*Nepszava*» e de părere, că Au- stria și dinastia au un mare interes, să folosească votul universal spre a speria coaliția, ca s'o înnoaie.

Contra-declararea lui Polonyi. In »Pester Lloyd» Polonyi publică o declarație, în care spune, că nu e adevărat, că a susțin- ut în vorbirea sa, că Wekerle s-ar fi pronun- țat pe față că dorește să formeze un guvern, curat independist, în a cărei frun- te să stea; ba el, Polonyi a afirmat chiar contrarul, că Wekerle caută soluția într'o majoritate compusă din partidele coaliției, numai că propria sa părere și dorință ar fi exprimat, că ar fi oportun, dacă We- kerle și partidul independist s'ar putea în- țelegi.

Interesantă e partea în care Polonyi critică pe Iusth, fiindcă ar fi zis, că dacă Andrassy ar fi pentru banca independentă, dănsul (Iusth) ar sprijini chiar și pluralita- tea. In asemeni cestiuni mari principiale, zice Polonyi, eu țin de neacceptabilă o astfel de transacțiune. Declararea lui Po- lonyi se încheie astfel:

»Eu am o altă nedumerire, eveni- mentele viitoare vor dovedi dacă e îndrep- țată. Eu sunt de părere, că contele Iu- liu Andrassy, nu numai că nu e aderentul înființării băncii independente pentru 1911, ci este foarte probabil și eventualitatea, că se plănuește exclusiv numai pentru a se executa reforma electorală, crearea unui guvern de tranziție, care apoi prin orân- duirea de nouă alegeri, fie odată sau chiar dacă e necesar de două-ori, ar face im- posibil, ca independența să poată orându- i pentru 1911 înființarea băncii independente. Un astfel de guvern însă nu-l va sprijini ni- meni dintre noi.»

Noua convenție comercială dintre Ro- mania și Austro-Ungaria va intra în vi- goare la 1 Ianuarie 1910. La Burdujeni se va construi un abatoriu necesar tălării vi- telor, destinate exportului.

Ceremonialul încoronării regelui Bul- gariei. »Politichele Korespondenz» află din Sofia că încoronarea solemnă a regelui bulgar se va face pe la începutul lunii lui Iunie, dacă până atunci se vor aplană toate dificultățile pendente încă. Încoro- narea se va face la Sofia. In sferele gu- vernamentale se crede că fiecare suveran european va fi reprezentat printr'un trimis special.

Regele Ferdinand a primit urmă- toarea telegramă de felicitare din partea lui Aehrenthal: »Fiindcă împăratul Francisc Iosif a recunoscut noua formă de guver- namânt a Bulgariei, rog pe Majestatea Voastră să binevoiască să primească felicitările noastre și cea mai calduroasă do- rință pe care mi-o exprim pentru domnia îndelungată a Voastră și pentru prosperi- tatea regatului bulgar. Marea înțelep- ciune a Majestății Voastre și excelențele calități ale poporului bulgăresc, care a căș- tigat independența Bulgariei, asigură de- asemeni și regatului un viitor fericit. Do- resc din inimă ca relațiunile de prietenie

intre Bulgaria și Austria să devie în viitor și mai strânse și rog pe Majestatea Vo- stră să păstreze pentru mine și pe viitor marea Sa bunăvoință, pe care Majestatea Sa mi-a acordat-o până acuma.»

Suirea pe tron a Sultanului Mahomed V. Regele Carol al României a trimis Sul- tanului Mahomed V al Turciei, cu prilejul urcării pe tron, următoarea telegramă de felicitare.

»Exprim Majestății Voastre cele mai sincere ale mele felicitări, cu prilejul suirei pe tron, și doresc în modul cel mai căl- duos ca Providența să-i hărăzească o domnie lungă, pacinică și fericită. Sunt pă- truns de cea mai vie dorință pentru ca rapoarturile excelente dintre imperiul Ma- jestății Voastre și România să se cimenteze din ce în ce mai mult, în interesul reciproc al statelor Noastre.

Fie ca Dumnezeu cel atotputernic să protegiască pe Majestatea Voastră imperi- ală și să-i binecuvinteze domnia!»

Sultanul Mahomed V a răspuns prin următoarea telegramă:

»Mulțumesc Majestății Voastre pentru telegrama ce a binevoit să-mi adreseze cu prilejul venirii Mele pe tronul străbunilor mei. Foarte simțitor față de sentimentele exprimate de către M. V., Eu o rog să primească urările ce le fac pentru feri- cirea Sa, pentru prelungirea zilelor Sale prețioase și pentru consolidarea din ce în ce mai mult a relațiunilor excelente care există în mod atât de fericit între țările Noastre. Fie ca Atotputernicul să aibă mereu în Sfânta Sa pază pe Majestatea Voastră!»

Situația școalelor confes. gr. or. din arhidieceză.

(Urmare.)

In continuare raportul coonsistoriului constată că pentru susținerea școlii con- fesionale s'au declarat până acum 112 comune, ceea-ce face cam 15% din totalitatea co- munelor bisericesti susținătoare de șco- ale confesionale. In 10 protopresbiterate și anume: Agnita, Cetatea-de-piatră, Dobra, Geoagiu, Hunedoara, Mediaș, Murăș-Oșor- heiu, Târnavă, Treiscaune, și Unguraș nu se află nici o singură comună, care să poată acoperi competențele învățătorești din mijloacele proprii.

Referitor la susținerea școalelor con- fesionale cu ajutoare de stat raportul con- stată că consistoriul a întimpinat cele mai mari greutăți în ce privește soliditatea edificiului școlar, dela care se condiționează în prima linie ajutorul de stat. In nume- roase comune. în care se află și școli ele- mentare de stat, credincioșii au ezitat a aduce jertfe pentru delăturarea scăderilor indicate la edificiile școlare, pe motiv că ori-câte jertfe vor aduce, ajutorul de stat nu li se va asemena din cauza școlii ele- mentare de stat. Consistoriul, adresându-se în cestiunea aceasta ministrului și solici- tându-i o declarație principială, a primit răspunsul, că împrejurarea, că într'o comună se află și o școală de stat, nu e motiv pentru detragerea sau denegarea votării ajutorului de stat, dacă în celelalte privințe școala confesională corespunde recerințelor legale.

Raportul continuă apoi astfel:

»Credincioșii noștri în parte însem- nată consideră și astăzi școalele ca o sar-

cină, de care bucuros s'ar scăpa în fiecare moment. *Contrarii școlii confesionale* cu- nosc slăbiciunea poporului nostru în acea- stă privință și sub pretextul binevoitor de a-i scăpa de sarcini și a-i ușura greul vieții, ademenesc poporul, ca să abdică de susținerea școlii confesionale și să ceară școală de stat sau comună, la a căror susținere ei nu vor contribui decât cu cele 5% după darea directă. In comitatul Hunedoarei d. e. întreg aparatul adminis- trativ s'a pus în serviciul acestei cauze. La ordinațiunile consistoriului, date pentru zidirea de edificii școlare, ne sosesse con- clusele organelor noastre parohiale, în cari cu provocarea la sărăcia poporului abdică de școala confesională. Preoții ca condu- cătorii poporului din respectivele parohii rând pe rând au fost chemați în fața con- sistoriului și au fost amenințați cu disci- plinare dacă nu vor lucra pentru salvarea școlii confesionale. In fața sărăciei stri- gătoare însă, cuvântul și măsurile disci- plinare nu mai au nici o putere. Cei mai mulți au promis, că vor face tot posibilul, dar numai în acel caz nădăduesc o în- toarcere a poporului de pe calea apucată, dacă consistoriul le vorează ajutoare din centru în scopul zidirii edificiilor școlare. Și eată-ne ajunși în strămoare. Până acum 60 comune bisericesti au abzis de susț- inerea școlii confesionale. Consistoriul pu- nându se pe punctul de vedere: forței ma- jore cedăm, dar de bunăvoie nimic, a ni- micit toate conclusele corporațiunilor pa- rohiale și le-a îndrumat la susținerea șco- lei confesionale. Prin aceasta însă chesti- nea nu e rezolvată. E în deoabste cunoscut, că guvernul nu bucuros înființează școale populare de stat, și astfel contrarii școlii confesionale adună reprezentanțele comu- nale și pe dearândul decretează înființarea de școale comunale. Dacă dorim și vrem să mai salvăm ce se poate, apoi veneratul sinod să ne pună la dispoziție o sumă a- numită pentru ajutorarea comunelor la zidirea de edificii școlare.

(Va urma)

Camera turcească

și revizuirea Constituției.

In ședința de alaltăeri a camerei tur- cești s'a început discuția revizuirii con- stituțiunii. Proiectul prezentat tinde mai ales a limita puterea Suveranului și a stabili suveranitatea națională. Se crede că proiectul va fi votat fără multă desba- țere și cu modificări neesențiale.

Iată principalele schimbări în consti- tuțiune, discutate în ședința de alaltăeri: Sultanul dela suirea sa pe tron depune jurământ pe Constituțiune și legea Șeriat în fața Parlamentului. Miniștrii răspunză- tori depun acest jurământ colectiv și se- parat. Sultanul numește pe marele vizir și șeicul Izlam. Marele vizir formează cabi- netul, care cade printr'un vot de neîncre- dere din partea camerei în contra marelui vizir. Pentru amnistie trebuie un vot al camerei. Cenzura preventivă este absolut exclusă. Comitetele, cari ar lucra în con- tra integrității și unirii politice a statu- lui sau constituțiunii, sunt interzise. După două refuzări ale unui proiect de lege al guvernului, Camera este disolvată; însă dacă noua cameră e de aceeași părere ca și precedentă, rezoluțiunea sa este execu- torie. Sesiunea parlamentară durează șase luni. Senatul este format din 45 de mem- brii, dintre cari o treime sunt numiți de Sultan, iar două treimi sunt aleși de ca-

meră toți pe nouă ani. Ședințele senatului sunt publice. Dreptul Sultanului de a exila persoanele primejdiouse este suprimat.

Abdul Hamid și creștinii în Orient.

(Urmare și fine.)

Poporul creștin al Armenilor e copi- lul vitreg al istoriei orientale. In ultimele secole, conducătorii lui s'au știut face așa de suspitioși și urâți înaintea celor de la Petersburg și Constantinopol, cât numai a fost cu putință. Că Armenii, cari au aruncat bombe la Pera (Constantinopol) în anul 1896 au fost trași la răspundere, a fost îndreptățit. Dar persecuțiunea Arme- nilor, ce a urmat la Bosfor și mai ales în țările asiatice, e o crimă săvârșită contra omenimei și întrece în monstruositatea ei chiar cruzimile înfricoșate săvârșite sub Nero și Decius. Am cunoscut la 1879 în Mezopotamia de Nord la Edessa o comună înfloritoare armenească de mii de suflete; ei aveau o biserică pompoasă, școale, în- vâțători, medici și duceau o viață pacinică. In turnul bisericii lor atârna chiar nu clopot, dar ei nu utezau să tragă clopo- tul, fiindcă fanatizmul mohamedan nu su- portă sunetul clopotelor creștine. Apoi in anul 1896 cineva în Constantinopol tre- buie să fi apăsot pe nasture. La minut s'au pus în mișcare Mohamedanii înarmați de mai înainte cu ciomege, au dat năvală asupra caselor creștine, au ucis pe bărbați, au tă- rât pe femei în casele lor, unde li se per- dea urma și au jefuit și prădat, cât au pu- tut. Nu mai știm câți au rămas în viață din comuna armeană. Astăzi se îngrijește o instituție caritabilă susținută cu mijloace germane în Edessa, (unde se găsește și Germani protestanți) spre a îngriji de săr- manii orfani, cari au scăpat de groaznicul măcel al Mohamedanilor. Ori cât de mult să fi suferit sub pumnul cel nemilos al Sultanului și cercurile mohamedane, ori cât de mulți acuzatori secundari se vor pre- zenta, acuzătoarea principală contra lui Abdul Hamid este și rămâne înaintea tri- bunalului istoriei biserica orientală, în spe- cial, biserica și națiunea armeană.

Ce va veni după Abdul Hamid, vom vedea. Fi-va scutită viața lui? Fi-va fra- tele lui, Mohamed V, alteva, decât o um- bră de împărat? Pentru acuma se pare, că Sefket-Pașa și camerazi lui au de fapt puterea în mână. Ei au răsturnat cea mai înaltă autoritate legitimă în imperiu. Fi-vor în stare să pună o nouă autoritate în lo- cul ei? Ei au primit oficiile lor dela Sul- tan, și numai ca reprezentanți ai Sultan- ului ascultă soldații de ei. De s'ar ridica din sânul lor chiar și un bărbat cu noro- cul și talentele lui Cromwell, de vor în- cercă a face din locuitorii imperiului oto- man un popor de cetățeni pacinici, iubi- tori de drept și de ordine și egali între sine, atunci ei stau în fața unei probleme imposibile.

Nici ei însși nu vor aștepta, ca Mo- hamedanul să tracteze pe creștin ca egal îndreptățit, ca preoțiimea moslimică și massa poporului să recunoască opera lor de con- stituție ca de drept existentă. Ei au dez- binat izlamul și printr'asta l'au slăbit în afară. Afară de aceasta patriarhatul bizan- tină îl reclamă pentru sine, ca o parte a moștenirii, nu va înceta niciodată a com- bate pe Bulgari și vice-versa. Poporul din munții Curdiei nu vor înceta a cobori pe șesuri ca niște paseri răpitoare și a jăfui acolo sate creștine, precum nu vor înceta

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Dolma-Bagcë și Yıldiz-Kiosk.

Dolma-Bagcë.

Noul Sultan și-a ales ca locuință Dolma-Bagcë. In acest palat, pe care Ab- dul-Hamid îl părăsise aproape cu desăvâr- șire, locuise și Abdul-Azis. In timpul dom- niei lui Abdul Hamid, Reșad-Effendi locuia într'o aripă a palatului Dolma-Bagcë. Clă- direa aceasta a început'o după 1750 Sul- tanul Abdul Megid. Au lucrat 7 ani și a cheltuit 70 de milioane de lei. Dolma- Bagcë e clădirea cea mai pompoasă și mai măreacă din Constantinopol. Ca și Yıldiz-Kiosk e pe țărmul european al Bos- forului. Dar e mai aproape de Pera. Nu departe e ambasada germană. Când plu- tești pe Bosfor spre Cornul de aur, te iz- bește această clădire, cu frontul foarte în- tins. E lungă de 650 de m. Un cheu de marmoră și ostrețe bogate despart pala- tul dinspre mare. E alb și ferestrele în- guste fac șiruri lungi. Partea dela mijloc e mult mai înaltă decât cele două aripe. Cu toate acestea clădirea e numai cu un cat. In privința stilului e amestec de stil oriental cu european. Fațada e în stilul

renaissance, dar forma ferestrelor și stre- șina sunt orientale.

E prea încărcat cu podoabe, dar face impresie frumoasă și măreacă. Cu deose- bire frumoase sunt portalele, prin cari în- tri dinspre uscat în parc. Unul se deschide în fața moscheii Valide și dă într'o alee de platani; altul într'o alee de altfel de copaci, pe care mergi spre dealul Beșictaş. Și spre mare e o poartă frumoasă. Înăun- tru în Dolma-Bagcë e lux nespuz, dar lip- sit de gust, ca și la Yıldiz-Kiosk. Dovadă că Sultanii au fost cam barbari, incuți. Ce-i drept, ei au adus din Europa apu- seană multe lucruri scumpe ca să treacă de europeni. Așa de pildă, Abdul-Azis și-a înființat o galerie de tablouri minunate, vezi cromolitografii, tablouri populare din războiul franco-german, executate în mod grosolan.

Aci s'a jucat comedia celui dintăiu parlament turcesc și anume în sala cea mare, în partea de mijloc, de care am spus că e mai înaltă. Ea va sluji de acum ca sală a tronului și pentru serbări. E una din cele mai frumoase din Europa. Mă- reacă e sala de băi, cu părăți de alabastru. Lângă sala cea mare haremul și locuin- țele doamnălor curței. Parcul e uriaș și se întinde pe un deal. De pe Bosfor îi poți

vedea aleee. Dela omorărea lui Abdul- Aziz palatul a stat părăsit. E mai puțin pitoresc decât Yıldizul dar mai măret.

Yıldiz-Kiosk.

Povestea lui nu e lungă. A început de la 1832. Atunci însă Mohamed al IV-lea, bunicul lui Abdul-Hamid, a clădit la po- alele dealului Beșictaş, pe partea europeană a Bosforului, un palat mic de vară, în mij- locul unei grădini mari și i-a dat numele İiliz (stea). Urmasul lui, Sultanul Megid, a înlocuit palatul printr'o clădire mare. Aci își primea iubitele, în deosebi pe Cir- caziana İiliz.

Abdul Azis a lărgit parcul și a clă- dit multe chioscuri, cari se află și acum. Abdul-Hamid s'a strămutat aci la câte-va luni după ce s'a urcat pe tron. A putut prețui rostul lui strategic la Bosfor. A mai sporit parcul, cumpărând locurile vecine și luând fără alte forme proprietățile pu- blice, adevărind dreptatea zicătoarei ară- bești: »E mai bine să-ți fie vecin focul, decât Sultanul.»

Abdul Hamid și-a prefăcut reședința în cetate. A înconjurat-o cu zid uriaș, înalt de zeco metri. Lângă zid a făcut cazarme, în cari se adăposteau soldații din gar- da împărătească, pe-a cărora credință se

putea sprijini. In jurul locuinței însăși a sultanului este alt zid înalt de patru me- tri. »Incingătoarea cea mică a palatului». Porți de fier anevoie de luat, închid în- trările. Înăuntrul incingătoarei celei mici se află chioscul împărătesc, care e în le- gătură cu haremul.

Tot aci e reședința prinților, căci de ei se temea sultanul mai rău. După cu- tremurul din 1894, când Abdul Hamid a locuit sub cort, și-a făcut un palat numai cu 11 încăperi într'o stâncă artificială de beton. Nu se mai temea nici de cutremur, nici de foc. In pereți zidise table de oțel, deci nu se temea nici de bombardare. In jurul chioscului era un coridor, în care stătea noaptea garda albaneză înarmată până în dinți.

Cât a domnit Abdul Hamid clădea mereu chioscuri, pavilioane, castele, belve- dere în tot felul de stiluri. Nu e însă nici un palat măret. Ii lipsește caracterul orien- tal și înăuntru și pe dinafară. Numai îm- podobiturile cu plăci de fildeș și de sidex la mobilele de lemn, la uși etc, apoi co- voarele și ferestrele cu arcuri amintesc că sunt palate turcești.

In anii din urmă a introdus telefon și lumină electrică, măcar că n'a dat voie să le întrebuințeze cineva în oraș.

niei Beduinii Arabi de câte ori vor înflori câmpiile sămănate ale țărănilor Sirieni în primăvară, să treacă peste ele cu cămilele lor, și să stângă toată sămănătura.

Mai vreau să amintesc o împrejurare, care atinge Europa creștină mai de aproape, decât certele și luptele între partidele turcești. Dacă în evul mediu european se iveau timpuri nenorocite, ele aduceau de multe ori cu sine — că se tocau în cap Jidovii. Așa și în Orient, numai cât aici nu se toacă în cap Jidovii, ci Creștinii, cum dovedesc și cruzimile, ce s'au petrecut înaintea cu câteva zile în Mersina și Antiochia...

...Creștinizmul oriental e astăzi în mod cel mai grav amenințat...

STIRILE ZILEI.

— 22 Aprilie v.

Întâlnirea Regelui Carol cu Maj. Sa Monarhul nostru. »Neue Freie Presse« află că regele Carol al României se va întâlni cu Maj. Sa Monarhul nostru la întoarcerea sa din Karlsbad.

Sosirea Maj. Sale la Budapesta s'a anunțat direcției poliției de acolo prin următoarea telegramă dela Viena: »Burg-hauptmannschaft, Budapest. — Majestät trifft Dienstag Abend 7 Uhr 30 Budapest ein« *Chiesl.* — Poliția din Budapesta a luat imediat măsuri ca să fie supravegheați socialistii, cari hotărâseră ca la sosirea monarhului să demonstreze cu strigăte, »Trăiască votul universal«.

Tinărul A. Mocsonyi în București. Comunicând știrea despre audiența ce a avut-o d-l Antoniu Mocsonyi de Feo la regina României, despre care am vorbit în numărul de ieri, »Dimineața« adaugă următoarele:

Restul timpului cât a stat în București, d. Mocsonyi l'a întrebuințat căutând a face cunoștința tuturor oamenilor noștri marcați din viața politică și științifică. Astfel d-sa a vizitat pe înalt P. S. S. mitropolitul primat, pe d-nii Take Ionescu, C. Disescu, Dr. C. Istrati, dr. V. Babeș, general G. Manu, Ionaș Grădișteanu, Al Marghiloman, Ionel și Vintilă Brătianu, Ion Kalinderu, Nicu Filipescu etc. Deși tânăr, împlinind abia 26 ani, tinărul Mocsonyi, care posedă o avere însemnată și vorbește o limbă românească curată și frumoasă, a făcut o excelentă impresie în toate cercurile înalte din București, pe cari le-a vizitat și unde a fost primit cu o deosebită căldură și simpatie. D. Mocsonyi a părăsit capitala ieri seara, cu trenul de Vărciorova, plecând direct la Budapesta.

Precum aflăm, I. P. S. Sa Mitropolitul Primat al României a oferit alaltăieri un dejun în palatul mitropolitan d-lui Anton Mocsonyi.

Teatrul de diletanți în Brașov. Atragem din nou atențiunea publicului românesc asupra reprezentațiunei teatrale de poimâne, Vineri seara, care se va da cu concursul mult apreciaților noștri artiști d-na și d-l Z. Bârsan. În programul sării sunt luate piesele: 1) »O căsătorie neașteptată«, comedie într-un act, 2) »Jertfa« drama admirabilă a d-lui Miclescu și 3) poemul dramatic »Carmen Saeculare«. Biletele se vând la *librăria Gazetei*, iar sara la cassă. Inceputul la oarele 8 seara. Prețurile obicnuite.

Mai ales avea ură pe telefon, căci zicea el. va ajuta pe conspiratori.

Înăuntrul Ildizului sunt fabrici și ateliere, cari lucrau pentru trebuințele curței. Să nu uităm că locuiau acolo la 7000 înși, din cari 5000 de soldați. Celelalte 2000 se alcătueau din femeile din h rem și din slugile lor, robi și enunți, prinți și slugile lor, bucătari, grădinari, lachei, muzicanți, etc.

Cheltuiala era oficial de 800.000 de lei pe lună, în adevăr trebuie să fi fost mult mai mare.

De o parte a chioscului sultanului era un teatru și de cealaltă pavilionul cascadei. În față era un basin »Versailles«, pe care se poate umbla cu luntrea. În palatul merassim se făceau ceremoniile. Cel mai nou e Trianonul, în totul după palatul de la Versailles. A costat 2 milioane.

În Ildiz e și un arsenal, o fabrică de porțelan, un muzeu, o bibliotecă, bogate miniaturi pe pergament, — un observator și o menagerie. Lui Abdul Hamid îi plăcea mult luptele între cocoși, de asemenea și florile.

De pe Bosfor se poate privi la toate mărețiile Ildiz-Kioscului, pustiu acum.

»V. N.«

La închisoare. În ziua de 1 Mai n. a intrat în închisoarea din Segedin d-l Nicolae Juganaru, redactorul resp. al ziarului »Drapelul« din Lugoj, pentru-ași face pedeapsa de 3 luni, la care a fost condamnat pentru reproducerea în extras a cunoscutei scrisori a poetului Björnson.

Înaintările în armată. Cu ziua de prima Mai a mai fost înaintat la rangul de major căpitanul de artilerie din Lugoj d-l Iosif Stepanescu.

Gherea decorat. D-nul Gherea, serie »Opinia« din Iași, a fost decorat cu medalia bene-merenti clasa I. Și d-l Gherea, interviuat de un ziarist a declarat că, deși îi pare rău că trebuie să răspundă cu o nepolitită, totuși va fi silit să refuze medalia, pentru-că principiile sale îi dictează astfel. Firește, nouă ni-se pare exagerată scrupulozitatea maiestruului dela Ploiești; nu mai puțin, nu-i putem face nici o imputare, intru cât d-sa trebuie să procedeze conform principiilor d-sale, iar nu conform principiilor noastre.

Descoperirea unei biblioteci în palatul Ildiz. »Berliner Tageblatt« află din Constantinopol, că odată cu deschiderea palatului Yldiz pentru public s'a decoperit și cea mai prețioasă bibliotecă din lume. În biblioteka palatului se găsește multe manuscrise elene, arabe și persane din secolele XIII, XIV și XV, strănse de prin mânăstirile grecești.

Premii pentru țărani și învățători în județul Tulcea. D. I. Athanasiu prefectul județului Tulcea a luat laudabilă dispozițiune de a distribui anul acesta, mai multe premii sătenilor și sătenelor din acel județ, cari s'au distins la cursurile de adulți cum și celor, cari au frecventat mai regulat școlărele și bibliotecile populare. Aceste premii constau din următoarele obiecte: pentru bărbați două variete, două bocane, trei mese, 4 scaune, două dulapuri și patru pluguri, iar pentru femei două răsboaie, trei gherghufuri cu câte un dulap. De asemenea a dispus să se dea câte un premiu de câte 30 lei la zece învățători, cari s'au distins în predarea lucrului manual. În județul Tulcea există 63 școli de adulți cu 1600 elevi.

»Mâna Neagră«. Banda de hoți numită mâna neagră, compusă mai ales din italieni își urmează calea, fără frică de poliție. Alaltăieri — serie »Românul« din America — a primit un anumit Philipopol din Chicago-Ills o scrisoare, în care îi cere banda neagră numai 500 de dolari, ori va fi ucis. Philipopol nu a trimes banii, crezând că e glumă. Aseară însă, pe când ieșea cu un băiat al lui pe stradă, un italian a sărit din ascunzătură la el și l'a împușcat. El a murit la moment, însă cumnatul celui ucis, fiind aproape, s'a luat după ucigaș, și l'a prins după o luptă aprigă. Ucigașul nu vrea să spună nimic despre mâna neagră, iar poliția caută înzădar să afle pe tovarășii criminalului.

Mari pagube cauzate de uragane. Se anunță din New-York că uraganele din urmă au pricinuit o pagubă de peste 50 de milioane de franci și au cauzat moartea a peste 600 de persoane.

Tinerimea română din Serețel invită la reprezentațiunea teatrală, ce se va aranja Duminică în 9 Mai n. în sala școlii gr. cat. din loc. Venitul curat e destinat pentru amintita școală. În program sunt luate comedile »O ședință comună« de G. Stoica și »Țiganul la cătane« de E. Suci.

Templul budhist vestit din Japonia. Zojoji, din parcul Sibb, Tokio, a ars cu desăvârșire. Pagubele sunt de 400.000 de yen (un milion de lei). Jalea e nespus în toată țara. Acest templu era cel mai vestit, după cel mare dela Nikko. Nenumărați călători din țară și străinătate îl cercetau. Porțile lui roșii le-au descris mulți. Acestea au scăpat. Au mai scăpat și câțiva idoli de bronz.

Musca »Columbaci«. La 10 Aprilie st. v. a apărut în județul Turnu-Severin (România) musca numită »Columbaci«, această muscă vine din munții Cazane de lângă Orșova, teritoriul ungar, departe 15 kilometri de frontiera română. Musca este foarte veninoasă și din cauza mușcăturilor ei, au murit o mulțime de boi la pluguri, precum și vacile sătenilor surprinse pe câmp la pășune. Vântul a dus musca până în județul Vâlcea. Guvernul ar fi dator, zice »Ordinea«, să stăruiască la guvernul austro-ungar, ca să ia măsuri pentru a se omorâ pe loc această insectă la eșirea ei din peștera dela Cazane.

În cancelaria D-lui Dr. Nicolae Ionescu, avocat în Caransebeș, află aplicare imediată un candidat de avocat cu praxă pe lângă condițiuni favorabile.

Un candidat de avocat cu praxă bună, perfect în stil maghiar și român află loc, numai decât pe lângă condițiuni favorabile în cancelaria avocatului Dr. Mátyás Lázár în Sibiu.

Soții Bârsan la Sibiu.

— 3 Mai n. 1909.

Ziua de Duminică a fost pentru noi o adevărată serbătoare artistică. Ni se dărar ocaziune s'auzim răsunând de pe scenă graul nostru sonor, rostit de niste adevărați artiști. Cu toate că erau reținuți la București de Teatrul Național, unde s'au început pregătirile pentru stagiunea viitoare, artiștii noștri au găsit răgaz să vie să ne delecteze și pe noi și să ne înfioare cu arta lor recunoscută și des răsplătită prin aplauze de publicul bucureștean.

Se știe enormul succes pe care soții Bârsan l'au reperat în »Carmen Saeculare« cu ocazia serbărilor din 24 Ianuarie pe scena teatrului național. Ne-a fost dat și nouă să auzim acest admirabil poem al D-lor Anghel și Iosif, și suntem fericiți că putem mărturisii că'm rămas estaziati atât de admirabilele versuri cât și de felul magistral cum au fost spuse. Deși partea figurativă lipsia și poemul a fost simplu recitat, artiștii, numai prin puterea lor au știut să evoce toată vremea legendară zugrăvită de poezi. Nici odată n'am avut norocul să auzim pe Bârsan și pe soția sa recitând ceva mai grandios. Versurile curgeau sonore ca o cascadă și glasul duos al d-nei Bârsan alterna cu gravitatea glasului de proroc al bătrânului Danubiu. Publicul fermecat părea transportat într'o altă lume și după căderea cortinii a erupt în aplauze furtunoase, rechemând atât pe artiștii de nenumărate ori, cât și pe poetul Anghel, care se afla de față.

Spectacolul s'a început cu »O căsătorie neașteptată«, o comedie simplă și hazlie și s'a sfârșit cu »Linștea casei«, o altă comedie, care a fost foarte gustată de public.

Artiștii au fost adorabili și ne-au dovedit că se simt tot așa de stăpâni pe situațiunile hazlie, cât sunt de mari în părțile adânc dramatice, în cari lirisul lor se avântă la înălțimi nebănuite.

Un public enorm ca nici odată a umplut sala, dovind că știe să aprecieze și să răsplătească pe cei ce muncesc pentru neamul nostru.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 5 Mai. Maj. Sa a sosit ieri la ora 7 și 30 seara. Timpul fiind nefavorabil, demonstrația social-democrațiilor n'a reușit. Populația s'a abținut din acelaș motiv de a asista la sosirea Maj. Sale.

Budapesta, 5 Mai. În cercurile partidului independent se susține, că dacă independenții vor ajunge la putere, președintele camerei Iusth, care va ajunge ministru de interne, va fi înlocuit prin secretarul Szterényi.

Budapesta, 5 Mai. Din toate părțile țării se semnalează mari furtuni. În Fiume a căzut zăpadă.

Viena, 5 Mai. Înainte de a pleca la Budapesta Maj. Sa a primit din nou într'o audiență de 1½ oră pe arhiducele Francisc Ferdinand. În cercurile politice se dă o mare importanță acestei audiențe.

Constantinopol, 5 Mai. În palatul ex-Sultanului s'au confiscat pe lângă o mare cantitate de bani și monede de aur, argint, bilete de bancă etc. și o mulțime de scrisori autografe dela Țarul Nicolae II, Wilhelm II, regele Angliei și până și dela nenorocitul rege Alexandru al Serbiei, care se ruga de Abdul-Hamid să l' proteagă în contra intrigilor mamei lui George Christici. Din scrisorile împăratului Wilhelm reese, că Sultanul i-a oferit acestuia mari avantaje economice, financiare și politice, dacă împăratul Germaniei îl va lua sub puternicul său scut. Răspunsul împăratului s'a găsit.

București, 5 Mai. În urma greveii brutarilor de aici, populația orașului e prevăzută cu pâne începând din partea manutanței armatei.

Constantinopol, 5 Mai. Eri dimineață a avut loc executarea a trei sprezece revoluționari în fața parlamentului ceea ce a dat naștere la o mare panică printre reacționari. Tot în fața parlamentului au fost spânzurați maiorul Iussuf Effendi și un sergent-major, care a condus revoluționarii în fața parlamentului. Amândoi au ucis pe ministrul de justiție Nazim Pașa și pe deputatul Arslan Bey.

Frankfurt, 5 Maiu. »Frankfurter Zeitung« află din Usküb că toată Albania e foarte iritată din cauza răului tratament, la care e supus Abdul Hamid. Sunt temeri că vor izbucni mari turburări dacă Abdul Hamid nu va fi mai bine tratat.

Berlin, 5 Mai. »Berliner Tageblatt« află din Salonic, că în cercurile competente se dezmințe știrea despre internarea fostului Sultan la Monastir, cât și despre darea lui în judecată.

Varietați.

Ce sunt melcii, vânat ori pește? — Locuitorilor din Abdera li-s'a scos încă din vechime ponusul că au ajuns la luptă inversunată în de ei, ba poate și la vârsare de sânge. Lucrul care a bătut dihonია între Abderiți era întrebarea: închiriând un măgar, închiriat'au numai munca lui, ori și umbra ce aruncă? Tot la Abdera fusese și altă ceartă: e broasca pește, ori vânat de uscat?

Acuma, în sfatul departamentului Yonne s'a pus întrebarea: ce sunt melcii, vânat ca păsările, iepuri etc. ori pește? Ministrul agriculturii e de părere că poate eși dintre coarnele dilemei și că melcii nu sunt nici vânat nici pește, ci melci. Să ne mirăm de Yonnezi, când în dictionarul Academiei franceze, în ediția întâia, se zice că: Racul e un peștișor roș, care merge de a'ndăratele? Yonnezilor le plac grozav melcii, fac apoi și negoț cu ei. Acuma s'au spăriat că melcii se împuținează, căci li prind toată primăvara, vara și toamna și au cerut să li-se lase și lor câteva luni răgaz să se înmulțească, după cum se face cu vânatul cu păr și cu cel cu pene, precum și cu peștele. Ministrul însă le-a răspuns, că melcii nefind nici vânat nici pești, nu se pot bucura de vreo ocrotire. Yonnezii au de gând să ceară o lege specială pentru melci.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Victor Branisce.

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena

Consultațiuni

cu celebritățile medicale, cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena.

Telefon nr. 17065.

Mamelor care lăptează

copilașii lor, da puteri nouă și sprostete laptele Emulsiunea Scott.

Oboseala

dispare, micul copil prosperează, devine frumos și robust.

La toate crizele maternității, Emulsiunea Scott dă putere, curaj, afară de acestea, are gust plăcut și se mistue ușor. (9)

Veritabilă numai cu maron — pescarul — ca semn de garanție a procedurii lui Scott.

Prețul unei sticle originale 2 coroane 50 ban. Și vară se poate folosi cu efect foarte bun. Se capătă în toate farmaciile.

Aviz!

Acelor domni, cari pentru căldurile insuportabile din România doresc a petrece verile în climă mai domoală, aer bun și locuri de excursiune, poziții etc. admirabile, — li se aduce la cunoștință, că în romantica regiune a Sighișoarei, care și până acum numai din necunoștință a fost ocolită, — **se află de vânzare** la subsemnatul institut românesc o grădină intravilan de aproximativ 4 (patru) pogoane sădită cu peste 300 pomi tineri și roditori de toată frumusețea și situată în cea mai frumoasă parte a orașului (fațadă deal cu vii, partea dindărăpt riu, apoi pădure) vis-à-vis de seminariul pedagogic lutheran de fete, lângă șosea și stațiune de tramvai (tren vicinal).

Pe grădină de prezent se află edificiul economic și o casuță pentru

vigil E foarte potrivită pentru edificarea unei sau mai multor vile.

Doritorii pot obține informațiuni mai apropiate la fața locului, eventual și în scris dela

„TÂRNAVEANA“

institut de credit și economii, societate pe acți în Sighișoara.

Jurnalele din România sunt rugate a reproduce acest aviz fără taxă de publicare.

Dr. Toma Cornea,
director executiv.

(2-3)

Pilule purgative zaharisite

ale lui

Philipp Neustein.

(Pilule Elisabeth a lui Neustein.)

Sunt a se prefera preparat lor similare în toată printr-o parte. Aceste pilule nu conțin substanță stricăcioasă. Se folosesc cu cel mai mare efect la bolile de pânțec sunt ușor purgative, curăță sângele. Fără folositoare și nevătămatoare la

Constipații,

care este cauza multor boale. Zaharisite le iau bucuros și copii.

5 cutie cu 15 Pilule costă numai 30 b. 1 Sui cu 8 cutii care conțin 120 Pilule costă numai 2 cor. La trimiterea prețului de 2 cor. 45 bani se espedeaza 1 Sui franco.

Atențiune! A se feri de imitații. Să se ceară Pilule purgative ale lui Philipp Neustein Veritabile numai când cură este provăzută cu instrucție și cu marca protocolată de scut, cu tipar roșu și negru Sf. Leopold și subscrierea „Philipp Neustein farmacie“. Invățătoarele scutite de tribunalul comercial sunt subsemnate cu firma noastră

Farmacia Philipp Neustein la „Sf. Leopold“, WIEN 1 Plankengasse 6. Se capătă în toate farmaciile.

Cumpărați losuri de clasă numai din colectura principală

JULIUS FRIEDE & Co.,

BRĂȘOV,
Stada Vămil Nr. 36.

SIBIU,
Strada Cisnădiei Nr. 1.

care în scurt timp dela înființare a plătit clienților multe câștiguri mari, între cari **K 20,000** cu losul Nr. 35569.

În scurt timp începe a XXIV-a loterie de clasă, cu câștiguri de suma colosală

Patrusprezece milioane 459,000 coroane

la sortiri în 6 luni. Câștigul principal în caz favorabil este de

UN MILION DE COROANE,

Special 1 premiu de 60,000 cor. precum și câștiguri de 400,000, 200,000; 2 a 100,000, 90,000; 2 a 80,000, 70,000; 2 a 600,000 etc. etc.

110,000 losuri

55,000 câștiguri

asa, că tot al doilea los iese cu câștig.

Prețul la clasa primă: $\frac{1}{8}$ los cor. 1-50 $\frac{1}{4}$ los cor. 3- $\frac{1}{2}$ los cor. 6- $\frac{1}{1}$ los cor. 19-

Trimitem fără a fi provocați clienților noștri listele oficiale de sortire, și plătim câștiguri cât de mari.

Planuri de joc oficiale, precum și mandate postale pentru plată fără spese trimitem la dorință gratis și franco.

Telefon 89.

Telefon 89.

Pentru sezonul de zidiri

Oferim

VARUL

nostru, fabricație proprie în vagoane complete și detalii, asemenea și Var stins, năsip și pietriș (Schlegelschotter).

Căramizi de zidire și țigle de acoperit. Var se vinde și en-detail în Strada lungă Nr. 29.

Hungaria-Căramidărie cu abur, Societate pe acți în Zombolya.

Filială:

Brașov, fosta căramidărie Kertsch.

(512,4-6)

Aviz!

Am onoarea a încunoștința pe stimații mei mușterii

că mi-am mutat

Atelierul de croitorie

Târgul Cailor Nr. 1

(deasupra prăvăliei SCHERG).

Cu deosebită stimă

Bela Tellmann.

(588.1-3)

SĂNĂTATEA

este cea mai scumpă binefacere pentru Dame, se poate conserva și cultiva folosind

CORSET GRADEFRONT

care este comod și modern.

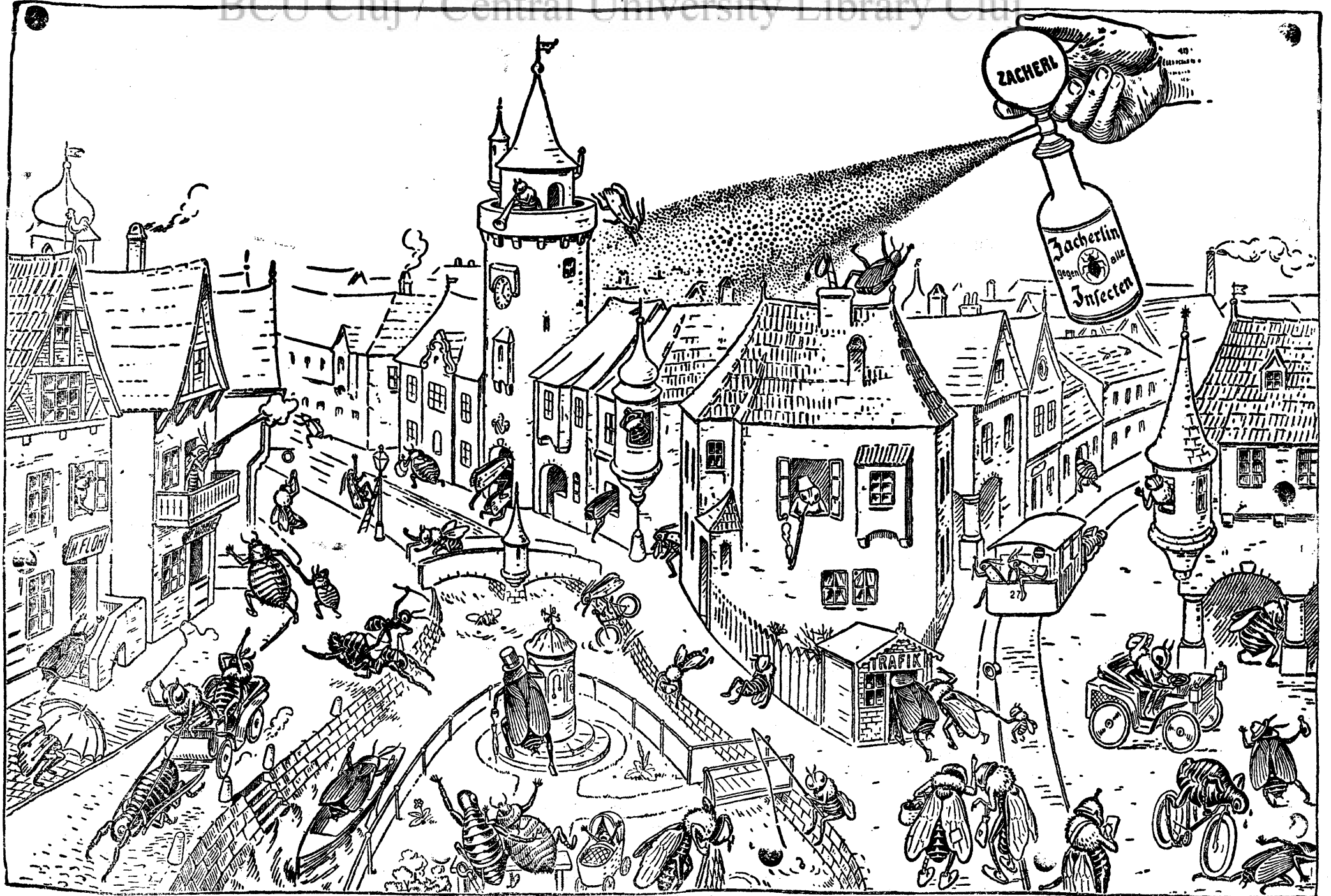
se capătă după măsură sau gata numai în

MAGAZINUL

Mme B. GOLDSTEIN,

Confecționare de corsete specialitate

BRĂȘOV, Strada Vămei Nr. 21

Onorabilul comerciant ține de a vinde mușterilor săi „ZACHERLIN“ cerut de ei, care are efect incomparabil de bun, și nu un alt surogat.

Din nefericire mai există și alți comercianți!

De aceia avertisăm pe amicii veritabili „Zacherlin“ de a băga bine de seamă, să nu li se vândă sticle cu Zacherlin bine imitate, ci să observe ca numele „Zacherlin“ să fie pus pe ele.